

Kysymys - vastaus palsta

Tähän tiedostoon on kerätty toimijoiden uudesta menekinedistämisjärjestelmästä esittämiä kysymyksiä. Vastaukset perustuvat tähänhetkiseen (11.1.2016) tietoon ja pyrimme päivittämään vastauksia tarvittaessa sekä lisäämään kysymyksiä, joilla voi olla yleisempää kiinnostavuutta. Kehotamme tutustumaan myös komission julkaisemaan kysymys & vastaus dokumenttiin: [frequently asked questions and their answers](#) [555 KB].

Hakijat

Ketkä kaikki ovat tukeen oikeutettuja?

Ohjelmaehdotuksen tekijänä ja siten tuen hakijana ja tuen saajana voivat olla ammattialajärjestöt ja nimisuojuatuotteita edustavat ryhmät.

Ammattialajärjestö on edustava ja voi toimia hakijana, jos se edustaa vähintään 50 prosenttia tuottajien lukumäärästä tai 50 prosenttia tuotteen (tai alan) kaupan pidettävän tuotannon volyymista tai arvosta Suomessa.

Hakija voi olla nimisuojuatuotteen tuottajista tai jalostajista koostuvaa järjestö sen oikeudellisesta muodosta riippumatta. Ryhmä katsotaan suojattua ja ohjelman piiriin kuuluvaa nimeä edustavaksi, jos sen osuus on vähintään 50 prosenttia tuotteen tai tuotteiden, jonka/joiden nimi on suojattu, kaupan pidettävän tuotannon volyymista tai arvosta.

Edustavuutta koskevista vaatimuksista voidaan poiketa, mikäli se on perusteltua olosuhteiden, esimerkiksi markkinarakenteen, vuoksi.

Hakijoina voivat toimia lisäksi toimialakohtaiset organisaatiot ja jäsenmaan hyväksymät tuottajaorganisaatiot.

Onko Suomessa niitä toimijoita, jotka voisivat hakea rahoitusta?

Tällaisia toimijoita on eri sektoreilla Suomessa yhteensä runsaat parikymmentä.

Voiko nimisuojuatuotetta ainesosana tuotteessaan käyttävä olla hakija?

Tämänkaltainen toimija yksinään ei voi olla hakija, vaan hakijan pitää edustaa nimisuojuattua tuotetta siten kuin yllä esitetään.

Voivatko yritykset hakea tukea? Miten yritykset voivat järjestelmää hyödyntää?

Yritykset voivat hyödyntää järjestelmää omaa tuotesektoriaan edustavien organisaatioiden kautta, mutta yksittäinen yritys ei voi olla hakijana. Ohjelmilla voidaan edistää vientiä ja tukea yritysten vienninedistämistoimia. Kotimarkkinoilla voidaan edistää esimerkiksi luomutuotteiden menekkiä. Yritysten tuotemerkit voivat olla kampanjoissa rajoitetusti esillä.

Nimisuojattujen tuotteiden kansainvälisen markkinoinnin mahdollisuuksista ja miten edetä hyödyntämisessä

EU:n nimisuojaajärjestelmä luo tuotteille lisäarvoa sekä suojaa elintarvikkeita ja maataloustuotteita vakiintuneen nimen väärinkäytöltä tai huokeammilta väärennöksiltä. Kuluttajalle suojaus on tae siitä, että tuotteen alkuperä, raaka-aineet ja valmistusmenetelmä tunnetaan. Nimisuojamerkintä on näin ollen hyödyllinen myös tuotteiden viennin edistämässä. Yhteisön alkuperämerkkien tunnettuuden lisääminen on yksi EU:n menekinedistämisjärjestelmän tavoitteista. Nimisuojuotteita koskevan ohjelman voi toteuttaa myös pelkästään kotimarkkinoilla. EU tukee alkuperämerkintöjen tunnettuuden lisäämistä menekinedistämisohjelmien rahoittamisen lisäksi myös erilaisilla vienninedistämistapahtumilla, joissa esitellään alkuperämerkintäjärjestelmää ja tuotteita, joilla tämä merkintä on.

Yksittäiset yritykset eivät voi hakea nimisuojaajaa. Hakijana voi toimia tuottajia edustava hakijaryhmittymä. Nimisuojahakemus jätetään Maviin. Hakemus käsitellään sekä kansallisella että EU:n tasolla. Hakuprosessi vie kokonaisuudessaan muutamia vuosia.

Hakeminen

Mikä tulee olemaan jäsenvaltion rooli ja miten käytännössä ohjaus/neuvonta tullaan toteuttamaan? Asioiko ohjelmaehdotuksen tekijä ensisijaisesti suoraan komission kanssa - mikä on Mavin vastualueena tässä. Onko MMM:lla edelleen jokin rooli hakuprosessia koskien?

Uusien asetusten voimaantulon myötä CHAFEA (EU:n kuluttaja-, terveys-, maatalous- ja elintarvikeasioista vastaavan toimeenpanovirasto) vastaa hakukuulutuksista ja niiden julkaisemisesta sekä vastaa hakukuulutusta koskeviin kysymyksiin ja arvioi hakemukset. Ohjelmaehdotusten jättäminen tapahtuu sähköisesti CHAFEA:n sivuille tulevan portaalin kautta. Komission [Questions & Answers dokumentin](#) sivulla 14 on kuvattu hakuprosessia.

Yhden jäsenmaan ohjelmissa komissio tekee päätöksen ohjelmien hyväksymisestä CHAFEA:n tekemän arvioinnin pohjalta. Useiden jäsenmaiden yhteisissä ohjelmissa CHAFEA vastaa myös hallinnoista ja tuen maksamisesta. CHAFEA tulee ottamaan vastaan komission aiempia tehtäviä tukijärjestelmässä, komission rooli tulee muuttumaan ja sen tehtävämäärä supistumaan.

Jäsenmaiden viranomaisille kuuluu edelleen yhden jäsenmaan ohjelmien toteuttamista koskevien sopimusten allekirjoittaminen. Sopimuksen allekirjoittaminen ja tuenmaksu tapahtuu uudessakin järjestelmässä entiseen tapaan Mavista silloin, kun on kyse ohjelmista, joissa hakija/t on pelkästään Suomesta. Mavin vastuulla on myös varmistaa, että toimeenpanijan valinta on suoritettu säädösten mukaisesti. Ohjelman materiaaleja ei enää tarvitse hyväksyttävä etukäteen kansallisilla viranomaisilla. Ne tarkastetaan maksatusvaiheessa.

MMM rooli liittyy jatkossa lähinnä poliittiseen vaikuttamiseen. Ministeriö ja Mavi järjestävät tarvittaessa seminaareja ja työpajoja tukijärjestelmästä. Jäsenmailla on jatkossa enemmän vapauksia neuvoa hakijoita, koska ne itse eivät ole enää valitsemassa komissiolle lähetettäviä ohjelmaehdotuksia. Maviin voi olla yhteydessä ohjelmaehdotukseen liittyvissä asioissa, ainakin niin kauan kunnes CHAFEA:n help desk alkaa toimia riittävän hyvin suomalaisten hakijoiden tarpeisiin nähden. Tiedottamisen ja neuvonnan käytännön

järjestäminen riippuu siitä, miten kattavasti CHAFEA hoitaa sitä omalta osaltaan ja siitä miten paljon suomalaisilla toimijoilla on kiinnostusta asiaan.

Kuinka usean maan yhteinen menekinedistämiskampanja toteutetaan (kuka jättää hakemuksen ja kenelle?) Jos tehdään multicountry -ohjelma, tuleeko myös mukana olevilla muilla mailla olla vastaavantyyppinen kokoava organisaatio vai koordinoituaanko ne yhden maan hakijaorganisaation kautta?

Kullakin ohjelmaan osallistuvalla maalla tulee olla edustava organisaatio. Ohjelmien kelpoisuusperusteissa todetaan, että usean jäsenvaltion ohjelmia voivat ehdottaa oikeushenkilöt, joiksi katsotaan vähintään kaksi ehdotuksentekijää, jotka **sijoittautuvat vähintään kahteen eri jäsenvaltioon**. Yksi organisaatio riittää vain silloin, jos organisaatio itsessään on unionin tasolla edustava. Organisaatiot jättävät yhteisen hakemuksen sähköisesti CHAFEAn sivuille tulevan portaalin kautta. Tarkempia hakuohjeita ei ole vielä [11.1.2016] julkaistu.

Kuinka monta kertaa samat toimijat voivat hakea? Tai onko välissä "karenssiaika" ennen kuin voi taas hakea?

Toimijoiden perättäisiä hakemuksia ei ole sinänsä kielletty, mutta sama ehdotuksentekijä voi saada tiedotus- ja menekinedistämishjelmiin tukea **samaan tuotteeseen tai järjestelmään samalla maantieteellisellä alueella** enintään kaksi kertaa peräkkäin. Erikseen ei ole määritelty, miten pitkän ajan kuluttua samalle alueelle samalle tuotteelle voi tehdä uuden ohjelman.

Toimeenpanijan valinta

Tuleeko mainos/viestintätoimisto kilpailuttaa jo ennen, kuin hakemus jätetään?

Ei välttämättä tarvitse. Hankintalain uudistus on parhaillaan käynnissä. Olemme pyytäneet täsmentämään, sovelletaanko sitä myös menekinedistämishjelmien toimeenpanijan valintaan, nyt kun EU:n menekinedistämistä koskeva järjestelmä muuttuu. Vuoden 2016 hakukierroksella kannattanee harkita sitä vaihtoehtoa, että toimeenpanija valitaan vasta, kun ohjelmaehdotus on mahdollisesti hyväksytty syksyllä 2016. Siihen mennessä hankintalain soveltamisenkin pitäisi olla selvillä.

EU:n menekinedistämisasiasetukset itsessään edellyttävät toimeenpanijan valinnalta seuraavaa:

Ehdotustentekijöiden on valittava yhden jäsenvaltion ohjelmien toimeenpanijat niin, että rahoille saadaan varmasti paras vastine. Näin tehdessään niiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet estääkseen tilanteet, joissa ohjelman puolueeton ja objektiivinen toteutus vaarantuu taloudellisiin etuihin, poliittiseen tai kansalliseen yhteenkuuluvuuteen tai perhe- tai tunnesiteisiin liittyvästä tai mistä tahansa muusta syystä, jossa on kyse yhteisestä edusta ("eturistiriita").

Jos ohjelmaehdotus hyväksytään, toimeenpanija pitää valita ennen sopimuksen tekemistä. Sopimus Mavin kanssa tulee tehdä 90 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun hyväksymistä koskeva päätös annetaan komissiosta tiedoksi. Tämä on melko tiivis aikataulu, jos varsinainen hankintalain mukainen kilpailuttaminen edellytetään.

Jos toimeenpanija valitaan ennen hakemuksen jättämistä, etuna on se, että toimeenpanija voi osallistua ehdotuksen valmisteluun.

Tietoa yhteistyökumppaneista ja toteutetuista ohjelmista

Onko EU:n taholta tulossa jokin työkalu/portaali, jonka avulla voisi yhteistyökumppaneita hakea muista EU:maista? Esimerkkejä onnistuneista hankkeista ja siitä, mitä kaikkea EU:n tukemana on tehty eri jäsenmaissa. Onko olemassa jokin rekisteri tai hakemisto, mitä kampanjoita on jo tehty ja mitä on tekeillä, kuka/mikä organisaatio tekee ja mitkä ovat tavoitteet?

CHAFEAn yhtenä tehtävänä on lisätä tietoa menekinedistämispolitiikasta ja edistää **verkostoitumista**. Siitä miten tämä käytännössä tapahtuu, ei ole vielä [11.1.2016]tarkempaa tietoa. Ministeriö ja Mavi pyrkivät järjestämään tilaisuuksia, joissa toimijat voivat verkostoitua keskenään ja mahdollisuuksien mukaan myös joidenkin muiden maiden toimijoiden kanssa. Yhteistyökumppaneihin voi verkostoitua myös tuotesektoreiden kansainvälisissä tapahtumisissa.

Komissio on esittänyt esimerkkejä toteutuneista ohjelmista sivullaan:

http://ec.europa.eu/agriculture/promotion/campaigns/index_en.htm

Samalta sivulta löytyvät myös listat aiemmin hyväksytyistä ohjelmista. Jos jonkin aiemmin hyväksytyy ohjelma kiinnostaa teitä, voimme toimittaa teille tiivistelmän siitä.

Suomessa on parhaillaan käynnissä yksi EU:n rahoittama menekinedistämiskampanja:

<http://laatuvastuu.fi/>